

gen i Kulpriserne. Naturligvis virker det ogsaa med, naar Privatbanernes Tjenestemænd skal have højere Lønninger; og naturligvis er disse forhøjede Lønninger den direkte Aarsag til, at nærværende Lovforslag er kommet frem; men, som sagt, det er ikke den væsentligste Merudgift, Privatbanerne har haft.

Nu er der imidlertid en Grænse for, hvor høje Jernbanetaksterne kan være. Vi er sikkert allerede nu oppe paa saa høje Jernbanetakster baade for Statsbanernes og Privatbanernes Vedkommende, at vi ikke kan gaa videre i den Retning, thi saa er jeg bange for, at det vil gaa ud over Mængden af det Publikum, der benytter Banerne, at Forretningen vil gaa tilbage. For Privatbanernes Vedkommende er Taksterne endda betydeligt højere end for Statsbanernes. I Privatbanekommissionen, som indgaaende har behandlet dette Spørgsmaal, har man været enig om, at det ikke gik an at gøre Taksterne højere, end de allerede er, og at adskillige Privatbaner maatte standse, forsaavidt der ikke kom Hjælp udefra. Dette er da Grunden til, at den højtærede Minister er fremkommet med dette Lovforslag, som jeg, som sagt, paa mit Partis Vegne anbefaler til velvillig og hurtig Behandling.

Det er saa meget mere rimeligt, at Staten kommer Privatbanerne til Hjælp, som Staten er Medejer af saa godt som alle Privatbanerne, i alt Fald af dem, som det drejer sig om at komme til Hjælp ved dette Lovforslag. Den Situation, at adskillige Privatbaner skulde standse deres Virksomhed, maa anses for aldeles umulig. Staten kan ikke roligt se paa, at den ene Privatbane efter den anden standser, fordi de ikke har Midler til at fortsætte. Der er maaske enkelte Privatbaner, som kan undværes, men hvis der skete Standning i noget større Omfang, er jeg overbevist om, at Lovgivningsmagten maatte se sig om efter Midler til at sætte Banerne i Gang paa ny; derfor mener jeg, at det er rigtigt, at Staten træder til og giver et saadant Laan, som der her er Tale om, forsaavidt det kan hjælpe. Vi haaber, at det vil være tilstrækkeligt. Visse paa det kan vi naturligvis ikke være, men vi har Lov til

at haabe, og jeg mener i alt Fald, at det ikke er uoverkommeligt for Staten.

Kofoed: Jeg vil takke den højtærede Minister, fordi han har fremsat dette Lovforslag og fremsat det i den Skikkelse, hvori Privatbanekommissionen har udarbejdet det. Vedtagelsen af dette Lovforslag er en nødvendig Forudsætning for, at den Ordning, som Privatbanekommissionen har bragt i Forslag, og som nu er vedtaget af de danske Privatbaners Fællesrepræsentation og af de to Funktionærforeninger indenfor de danske Privatbaner, kan træde i Kraft. Hvis dette Lovforslag ikke bliver gennemført, vil en Del af de Baner, som allerede nu i alt Fald foreløbig har besluttet sig til at tage de Lønsatser og de Tillæg, som Privatbanekommissionen foreslaar, blive nødsaget til at trække deres Tilbud overfor Funktionærerne tilbage og til enten at standse eller at forsøge at gennemføre en anden Overenskomst, hvis en saadan er mulig.

Det er en kendt Sag i dette høje Ting, at de danske Privatbaners økonomiske Stilling er meget forskellig. Der er Baner, der er nogenlunde velstillede — hvis man overhovedet kan tale om Velstillethed i Forbindelse med Baner; de er i alt Fald relativt velstillede —, og som kan bære de Lønforhøjelser, som Tiderne nødvendiggør, uden væsentlige Takstforhøjelser. Der er oven i Købet Privatbaner, som under hele Krigen har givet Udbytte, ganske vist ikke stort Udbytte, af den i Banerne indskudte Kapital. Der er andre Baner, som vel nok ved en Takstforhøjelse vil kunne bære Lønforhøjelserne, men der er paa den anden Side Baner, som allerede nu er saa højt oppe med deres Takster, at der ikke ad den Vej er væsentlig mere Indtægt at skaffe. Det er rigtigt, hvad der er fremhævet af en tidligere Taler, at en Takstforhøjelse ikke altid behøver at betyde en Indtægtsforøgelse. Indtægten bestemmes af to Faktorer; Taksten og de Varer, Banerne har at køre med; men hvis Taksten bliver saaledes, at Mængden af det, der transporteres, gaar ned, bliver Produktet ikke større, fordi den ene Faktor bliver større; naar den anden Faktor bliver mindre, kan Resultatet blive uforandret eller endog ringere. Dernæst er der Baner, der